

FİLİZ KİTABEVİ

Prof. Dr. Herdem Belen

EŞYA HUKUKU

ŞEMA KİTAP

FİLİZ KİTABEVİ

İSTANBUL

2024

Mayıs 2024

ISBN: 978-975-368-979-3

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 48596

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

*Ođlunun gúzergâhları terk edip kırdá bayırda başıboş dolaşarak
dünyayı keşfe kalkışmasından hoşlanmayan kral
ona bir atlı araba armağan etmiş.*

Sarf ettiği sözler: "Artık yoldan çıkmana gerek yok."

Anlamı: "Artık yoldan çıkmana izin vermiyorum."

Hükümü: "Artık istesen de yoldan çıkamazsın"*

---

* Anders, GÜNTHER, İnsanın Eskimişliği, (Çev. Belen, Herdem/Ertürk, Hüseyin) 1. Cilt, İstanbul 2018, s. 121.

ÖNSÖZ

Şema Kitap serisinin üçüncüsü Eşya Hukuku *Şema Kitap* oldu. Temel Kavramlar ve Miras Hukuku kitaplarının açtığı yolda, bu kez eşya konuları şemalarla yürüyecek.

Burada da başta kısaca kurumlara/kavramlara ilişkin teorik açıklamalar var. (Metinler önsöz yazarına aittir.) Ardından ayrıntılı bilgiler örneklerle/şemalarla ortaya konuyor. (Aşağıda yazarları anılanlar dışındakiler önsöz yazarına aittir.) Konular, hemen her eğitim/öğretim yılı boyunca anlatmaya çalıştığımız başlıklardan seçildi. Tek istisna: Taşınır Rehni. Olmazsa olmazdı.

Bu kitaptaki bir hoşluk, bazı başlıklara sevgili meslektaşlarımın katkısı. Kimi başlıkları birlikte yazdık; kimilerini onlar yazdı, dil bütünlüğü amacıyla ufak dokunuşlarım oldu. Metindeki sıralamayla **Prof. Dr. Sanem Aksoy Dursun (Eşya Kavramı, Türleri)**, **Dr. Öğr. Üyesi Duygu Koçak Diker (Üst Hakkı)**, **Dr. Öğr. Üyesi Cemile Turgut (Taşınmaz Yükü)**, **Prof. Dr. Aslı Makaracı Başak (Taşınır Rehni)**, sağ olsunlar. Umarım sonraki basılarda daha çok isimle yayınlarınız kitabımızı.

İkinci hoşluk, bundan sonraki şema kitaplarda (belki yazacağım[ız] pek çok metinde) sözlerim(iz)e eşlik edecek çizgi figür (tip): Huki! Hallerinin bazı anlamlarını yazdık, başkaca anlamları Huki'ye ve okuyucuya bıraktık. Huki'nin esini, günlük yaşam olaylarıyla bağ kurarak Medeni Hukuku eğlenceli kılmak, bilgileri gülümseterek anlatmak/anımsatmak/paylaşmak. Çizeri (eser sahibi) Münircan Özdemir. Düşüncenin ortaya çıkışından, hallerin hususiyetle yaratılmasına uzanan süreç heyecan paylaşarak tamamlandı. Sağ olsun.

Başta el yazılı notlar - bazıları yazarken hemen oracıkta - biraz daha genişletilerek bilgisayara aktarıldı. Hoş sohbetli molalarla çalışmada klavye başında mesai yapan Dr. Öğr. Üyesi Cemile Turgut sağ olsun. Şemalar önceki kitaplardan daha uzun bir yoldan gelinerek hazırlandı/yapıldı. Ama öncekiler kadar eğlenceli/zevkli idi çalışmalar. Çoğu zaman yan yana oturduğumuz, hoş sohbetlerle kol kola bir mesainin ürünü hepsi. Şemaların 'xmind'daki mimarı: Songül Çakır. Üç ay boyunca, haftanın her günü, ikinci temel uğraşı olarak gördü/sürdü çalışmayı. Sağ olsun. Sohbetlerin bir kısmında eşlik eden dostlarımız Medine Kılıç, Fevziye Tural, Doğa Yurduseven sağ olsunlar. Programla tanıştıran, Şema Kitap arzusunu (seri) eylem(in)e dönüştürmemi sağlayan kardeşim Elif Belen sağ olsun.

Teorik metin kısmını hızlıca okuyan, hoş dokunuşları olan Dr. Sevtap Yücel, Ar. Gör. Hilal Rabia Yıldız, Av. Gülcan Azak sağ olsunlar.

Eşya Hukuku *Şema Kitap*, Filiz Kitabevinden çıkıyor. Sürece içten desteğiyle eşlik eden yayınevi yetkilisi Oğuzhan Oruç, şemaları baskıya hazırlayan Özge Dane, dizgiyi yapan Gülgonca Çarpık, yayında emeği geçen herkes sağ olsun.

Prof. Dr. Herdem Belen

23 Nisan 2024, Yeldeğirmeni

HUKİ HALLERİ

	Aforizmalar
	Anımsayalım
	Atıf
	Çarpıcı Bilgi
	Düşünelim-Düşününüz
	Fahiş Hata
	Genel Açıklama
	Genel Olarak
	Hımm İlginç
	İronik
	Kanımızca

	Kısa-Özet Bilgi
	Magister dixit
	Okuyunuz
	Öğrenme Sevinci
	Roma Hukuku
	Soru
	Yanıt

İÇİNDEKİLER

1. İLKELER, AYNİ HAK ve UNSURLARI	1
Eşya Kavramı/Türleri	3
Ayni Hakların Unsurları	9
2. ZİLYETLİK	12
3. ZİLYETLİK TÜRLERİ	15
4. ZİLYETLİĞİN KAZANILMASI/SONA ERMESİ	20
5. ZİLYETLİĞİN DEVRİ TÜRLERİ	23
Yeni Zilyedin Dolaysız Zilyet Kılınması	27
Yeni Zilyedin Dolaylı Zilyet Kılınması	30
6. ZİLYETLİĞİN KORUNMASI	34
7. ZİLYETLİKTE KARİNELER	41
Taşınırda Hak Karineleri.....	44
Taşınır Davası	47
Taşınmazda Hak Karinesi	49
8. ZİLYETLİKTE İADE	50
İyiniyetli Zilyedin İade Borcu.....	54
Kötüniyetli Zilyedin İade Borcu.....	56
9. TAPU SİCİLİ	58
Tapu Sicili İşleyişi	61
Zabıt Defteri İşleyişi	62
Devletin Sorumluluğu	63
10. TAPU SİCİLİ İLKELERİ	64
11. TAŞINMAZLARIN TAPUYA GEÇİRİLMESİ	67
Tapulama/Kayıt.....	70
Tapuya Kaydedilecek Taşınmazlar	71

12. KÜTÜK SAYFASI YAZIMLARI.....	74
Kütük Sayfası Yazımlarından Tescil/Koşulları.....	77
Tescilin Koşullarından Talep.....	78
Tescilin Koşullarından Belgeleme	80
Tapu Kütüğü Yazımlarından Terkin	82
Tapu Kütüğü Yazımlarından Şerh	83
13. TAPU YAZIMLARININ HÜKMÜ.....	86
Tescilin Olumsuz Hükmü.....	89
Tescilin Olumlu Hükmü.....	90
Şerhin Hükmü	95
14. YOLSUZ TESCİL(İN) DÜZELTİLMESİ	96
15. MÜLKİYET HAKKI ve TÜRLERİ	100
Mülkiyet Hakkı/Aktif Yetkiler	103
Mülkiyet Hakkı/Koruyucu Yetkiler.....	104
Mülkiyet Hakkı(nın) Türleri	108
Elbirliği Mülkiyeti	109
Paylı Mülkiyet	113
Paylı Mülkiyette Paydaşların Durumu	114
Paylı Mülkiyette Koruma	116
Paylı Mülkiyette Yönetim	117
Paylı Mülkiyette Paydaşların Yetkileri/Yükümlülükleri	121
Paylı Mülkiyetin Sona Ermesi.....	123
16. TAŞINMAZ MÜLKİYETİNİN KONUSU ve KAZANILMASI	127
Taşınmaz Mülkiyetinin Kazanılma İlkesi.....	131
Taşınmaz Mülkiyetinin Kazanılmasında Kurucu Unsurlar/Sebep.....	133
Taşınmaz Mülkiyetinin Kazanılmasında Sebep/Şekil Sorunları.....	134
Taşınmaz Mülkiyetini Kazanma Sebebi Sözleşmelerde Temsil	139
17. TAŞINMAZ MÜLKİYETİNİN KAZANILMASINDA	
MUVAZAA-İNANÇLI TEMLİK-NAMI MÜSTEAR.....	143
Taşınmaz Mülkiyetinin Kazanılmasında Muvazaa.....	146
Taşınmaz Mülkiyetinin Kazanılmasında İnançlı Temlik.....	150
Taşınmaz Mülkiyetinin Kazanılmasında Namı Müstear.....	152
18. TAŞINMAZ MÜLKİYETİNİN SİCİL DIŞI KAZANILMASI	155
19. TAŞINMAZ MÜLKİYETİNİN ZAMANAŞIMIYLA KAZANILMASI.....	162

20. TAŞINMAZ MÜLKİYETİNİN KAYBI	172
21. MÜLKİYET HAKKI(NIN) KAPSAMINDA BÜTÜNLEYİCİ PARÇA ve EKLENTİ	175
Bütünleyici Parça	178
Bütünleyici Parça Hükmü	180
Kanunen Bütünleyici Parçalar	183
Eklenti	186
22. TAŞINMAZ MÜLKİYETİNİN KAPSAMI	189
Taşınmaz Mülkiyetinin Dikey Kapsamı	192
Taşınmaz Mülkiyetinin Yatay Kapsamı	193
Taşınmaz Mülkiyetinin Madde İtibarıyla Kapsamı	195
23. HAKSIZ YAPI-TAŞKIN YAPI	201
Haksız Yapı	204
Taşkın Yapı	211
24. TAŞINMAZ MÜLKİYETİNİN KISITLAMALARI	214
Taşınmaz Malikinin Hukuki İşlemlerinden Doğan Kısıtlamalar	217
Taşınmaz Mülkiyetinin Kanundan Doğan Kısıtlamaları	219
25. TAŞINIR MÜLKİYETİ	224
Taşınır Mülkiyetinin Kazanılması/Yolları	230
Taşınır Mülkiyetinin Aslen Kazanılması	232
Taşınır Mülkiyetinin Kanun Hükmüyle Kazanılması	237
Taşınır Mülkiyetinin Devren Kazanılması	241
Taşınır Mülkiyetinin Kaybı	246
26. SINIRLI AYNİ HAKLAR	247
Sınırlı Ayni Hak Türleri	250
Sınırlı Ayni Hakların Sırası	254
İrtifak Hakları	256
27. EŞYAYA BAĞLI İRTİFAKLAR	259
Eşyaya Bağlı İrtifakların Özellikleri/Kazanılması	262
Eşyaya Bağlı İrtifakların Hükümleri	266
Eşyaya Bağlı İrtifaklarda Hak Sahibine İlişkin Hükümler	268
Eşyaya Bağlı İrtifaklarda Yüklü Taşınmaz Malikine İlişkin Hükümler	269
Eşyaya Bağlı İrtifakların Sona Ermesi	275

28. MEDENİ KANUNDA DÜZENLENEN İRTİFAK HAKLARI	279
İntifa Hakkı	282
İntifa Hakkının Kazanılması.....	283
İntifa Hakkının Sona Ermesi.....	284
İntifa Hakkının Hükümleri.....	287
İntifa Hakkı Sahibi Açısından.....	289
İntifa Konusunun Maliki/Sahibi Açısından	290
Özellikli İntifalar.....	292
Oturma Hakkı	294
Üst Hakkı	300
Üst Hakkının Hükümleri.....	305
Üst Hakkının Sona Ermesi	308
Kaynak Hakkı	312
29. TAŞINMAZ YÜKÜ	314
Taşınmaz Yükünün Kazanılması	320
Taşınmaz Yükünün Sona Ermesi/Yükten Kurtarma.....	323
30. TAŞINMAZ REHNİ.....	326
Taşınmaz Rehni Türleri	329
Taşınmaz Rehninde Belirlilik İlkesi.....	331
Taşınmaz Rehninde Sabit Dereceler Sistemi	333
Taşınmaz Rehninde Teminat İlkesinin Hükümleri	336
Teminat İlkesinin Hükümlerinden Paraya Çevirme	339
İpotekten Sonraki Aynı Hakların Durumu	340
İpoteğin Özellikleri	344
31. TAŞINIR REHNİ.....	347
Taşınır Rehni Türleri.....	350
Kuruluş Biçimine Göre Taşınır Rehni Türleri	351
Konusuna Göre Taşınır Rehni Türleri.....	352
Teslime Bağlı Taşınır Rehni.....	355
Teslime Bağlı Olmayan Taşınır Rehni.....	356
Hayvan Rehni	358
Hapis Hakkı	359
Hak(ların) Rehni	361